

SKOLFS 1995:16
Utkom från trycket den 18 maj 1995

Skolverkets föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 1994:56) om kursplaner för den obligatoriska särskolan

1995-04-18

Skolverket föreskriver med stöd av 17 § andra stycket särskoleförordningen 1986:573.
dels att 1 § skall ha följande ändrade lydelse,
dels att bilaga i till föreskrifterna skall ha följande ändrade lydelse.

1 § För grundsärskolan fastställer Skolverket kursplaner i bild, engelska, hemkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturlära, samhällslära, slöjd, svenska och svenska som andraspråk i enlighet med bilaga i till dessa föreskrifter.

Bilaga 1

Kurser för grundsärskolan

Bild
Engelska
Hemkunskap
Idrott och hälsa
Matematik
Musik
Naturlära
Samhällslära
Slöjd
Svenska
Svenska som andraspråk

NATURLÄRA

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av femte skolåret

Eleven skall utifrån sina förutsättningar

- ⇒ känna igen och kunna beskriva några djur, växter och ämnen som förekommer i vår närmiljö,
- ⇒ känna till något om hur årstiderna påverkar djuren och växterna,
- ⇒ känna till jorden, solen och månen samt årstidsväxlingarna,
- ⇒ ha elementär kunskap om människans fortplantning, födelse, åldrande och död samt om viktiga organ i den egna kroppen och deras funktion,
- ⇒ kunna pröva hur värme, ljud och ljus fortplantar sig under några olika betingelser,
- ⇒ kunna pröva hur electricitet kan ge upphov till värme, ljus, rörelse och ljud,
- ⇒ känna till några viktiga säkerhetsregler för el i hemmet,
- ⇒ kunna pröva hur några olika ämnen kan förändras till sin form och känna till begreppen fast, flytande och gasformig,
- ⇒ kunna undvika riskabla eller farliga kemikalier i hemmiljön och veta hur de är märkta.

SVENSKA SOM ANDRASPRÅK

I ämnet svenska som andraspråk skall elever, som har ett annat modersmål än svenska få möjlighet att utveckla sin förmåga att kommunicera muntligt och skriftligt på svenska. Syftet är att eleverna skall lära sig förstå och känna igen svenska i tal och skrift i skola och vardagsliv. En av skolans viktigaste uppgifter är att skapa goda

möjligheter för elevens språkutveckling. En förutsättning för att kunna tillgodogöra sig ett nytt språk är att hänsyn tas till modersmålets grundläggande betydelse för individens språk-, personlighets- och tankeutveckling. Läraren måste noga ta reda på var varje elev befinner sig i sin språkliga utveckling.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i svenska som andraspråk sträva efter att eleven

- ⇒ utvecklar en sådan språklig säkerhet i tal och skrift att de med respekt för andra kan, vill och vågar uttrycka sig tydligt i olika sammanhang,
- ⇒ så långt möjligt lär sig använda skriftspråkets normer för stavning och meningsbyggnad,
- ⇒ kan utveckla och förbättra sitt språk både självständigt och i samarbete med andra,
- ⇒ lär känna kulturtraditioner och normer i det svenska språkbruket,
- ⇒ skall kunna vara aktiv i diskussioner och delta i gemensamt beslutsfattande i grupp,
- ⇒ läser enkla texter på egen hand för att stilla sin nyfikenhet och uppnå personlig tillfredsställelse,
- ⇒ lär sig utnyttja ett biblioteks möjligheter och att använda hjälpmedel som ordlistor, uppslagsböcker och datorer för att skriva och hämta information,
- ⇒ lär känna texter av några välkända svenskspråkiga författare.

Ämnets uppbyggnad och karaktär

Utbildningen i svenska som andraspråk vänder sig till elever med mycket olika bakgrund. Den kultur eleverna kommer från kan vara mer muntligt inriktad än skriftspråklig. Det är därför av vikt att lärarna har kännedom om elevens bakgrund och utformar undervisningen därefter.

Ämnet svenska som andraspråk karaktäriseras av att inläringen av språket sker i det land där språket talas. Den omgivande svenskspråkiga miljön är en outtömlig resurs i undervisningen. Med hjälp av omgivningens talade och skrivna svenska skall eleverna få möjligheter att utveckla sin inläring så att de fortlöpande kan vidareutveckla sina språkkunskaper i svenska.

Elevernas egna erfarenheter och jämförelser med ursprungslandets kulturella och samhällsliga förhållanden är en av utgångspunkterna i undervisningen.

Språkfärdigheten utvecklas när eleven kommunicerar på svenska: lyssnar på något som engagerar, talar, läser och skriver. Innehållet är av stor betydelse. Samtidigt arbetar eleven medvetet med språkriktigheten, utvecklar sina kunskaper om språket och vidgar sitt ordförråd. För elever med svenska som andraspråk har alla som arbetar i skolan ett gemensamt ansvar och måste vara medvetna om elevens språkkunskaper och språkförståelse.

Mål som varje elev skall ha uppnått efter den del av undervisningen som syftar till att ge grundläggande läs- och skrivfärdigheter

- ⇒ Eleven skall efter sina förutsättningar
- ⇒ kunna lyssna till det talade språket och tala om när hon eller han inte förstår,
- ⇒ kunna samtala om vardagsnära saker på ett enkelt språk,
- ⇒ ha tillägnat sig ett grundläggande begrepps- och ordförråd,
- ⇒ kunna läsa och förstå enkla texter samt skriva korta meddelanden,
- ⇒ kunna uttrycka känslor och tankar.

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av det nionde skolåret

Eleven skall efter sina förutsättningar

- ⇒ våga använda svenska språket i olika sociala sammanhang,
- ⇒ kunna delta i samtal och diskussioner och i gemensamt beslutsfattande i gruppen,
- ⇒ kunna läsa enkel svensk faktatext och texter ur barn- och ungdomslitteratur samt förstå och diskutera innehållet,
- ⇒ kunna skriva enkel, berättande text på svenska,
- ⇒ känna till och kunna tillämpa de vanligaste reglerna för skriftspråket och de vanligaste reglerna för stavning,
- ⇒ ha erfarenhet av att använda ordböcker, datorer och andra hjälpmedel,
- ⇒ kunna låna böcker på allmänt bibliotek.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 1995.

ULF P. LUNDGREN

Lisbeth Rudemo